

Čtvrtek 18. ledna 2007

P6_TA(2007)0006

Právo rozhodné pro mimosmluvní závazkové vztahy („Řím II“) ***II

Legislativní usnesení Evropského parlamentu ke společnému postoji Rady ohledně přijetí nařízení Evropského parlamentu a Rady o právu rozhodném pro mimosmluvní závazky („Řím II“) (9751/7/2006 — C6-0317/2006 — 2003/0168(COD))

(Postup spolurozhodování: druhé čtení)

Evropský parlament,

- s ohledem na společný postoj Rady (9751/7/2006 — C6-0317/2006) ⁽¹⁾,
- s ohledem na stanovisko v prvním čtení ⁽²⁾ k návrhu Komise předloženému Evropskému parlamentu a Radě (KOM(2003)0427) ⁽³⁾,
- s ohledem na pozměněný návrh Komise (KOM(2006)0083) ⁽³⁾,
- s ohledem na čl. 251 odst. 2 Smlouvy o ES,
- s ohledem na článek 62 jednacího řádu,
- s ohledem na doporučení pro druhé čtení dané Výborem pro vnitřní záležitosti (A6-0481/2006),

1. schvaluje pozměněný společný postoj;
2. pověřuje svého předsedu, aby předal postoj Parlamentu Radě a Komisi.

⁽¹⁾ Úř. věst. C 289 E, 28.11.2006, s. 68.

⁽²⁾ Úř. věst. C 157 E, 6.7.2006, s. 370.

⁽³⁾ Dosud nezveřejněný v Úředním věstníku.

P6_TC2-COD(2003)0168

Postoj Evropského parlamentu přijatý ve druhém čtení dne 18. ledna 2007 k přijetí nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. .../2007 o právu rozhodném pro mimosmluvní závazkové vztahy (Řím II)

EVROPSKÝ PARLAMENT A RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o založení Evropského společenství, a zejména na čl. 61 písm. c) a článek 67 této smlouvy,

s ohledem na návrh Komise,

s ohledem na stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru ⁽¹⁾,

v souladu s postupem stanoveným v článku 251 Smlouvy ⁽²⁾,

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) Společenství si *stanovilo* cíl udržet a rozvíjet prostor svobody, bezpečnosti a práva. K postupnému vytvoření tohoto prostoru má Společenství přijmout opatření týkající se soudní spolupráce v občanských věcech s mezinárodním prvkem v míře nezbytné pro řádné fungování vnitřního trhu.

⁽¹⁾ Úř. věst. C 241, 28.9.2004, s. 1.

⁽²⁾ Postoj Evropského parlamentu ze dne 6. července 2005 (Úř. věst. C 157 E, 6.7.2006, s. 371), společný postoj Rady ze dne 25. září 2006 (Úř. věst. C 289 E, 28.11.2006, s. 68) a postoj Evropského parlamentu ze dne 18. ledna 2007.

Čtvrtek 18. ledna 2007

- (2) Podle čl. 65 písm. b) Smlouvy mají tato opatření zahrnovat opatření na podporu slučitelnosti kolizních norem platných v členských státech a předpisů pro řešení kompetenčních sporů.
- (3) Na zasedání v Tampere ve dnech 15. a 16. října 1999 potvrdila Evropská rada zásadu vzájemného uznávání rozsudků a jiných soudních rozhodnutí jakožto základ soudní spolupráce v občanských věcech a vyzvala Radu a Komisi, aby přijaly program opatření k provádění této zásady.
- (4) Dne 30. listopadu 2000 přijala Rada společný program Komise a Rady o opatřeních k provádění zásady vzájemného uznávání rozhodnutí v občanských a obchodních věcech⁽¹⁾. Tento program určuje opatření týkající se harmonizace kolizních norem usnadňující vzájemné uznávání soudních rozhodnutí.
- (5) Haagský program⁽²⁾, přijatý Evropskou radou dne 5. listopadu 2004, vyzval k aktivnímu pokračování v práci na kolizních normách v oblasti mimosmluvních závazkových vztahů (Řím II).
- (6) Řádné fungování vnitřního trhu vyžaduje v zájmu zlepšení předvídatelnosti výsledku sporů, jistoty co do rozhodného práva a volného pohybu soudních rozhodnutí, aby kolizní normy platné v členských státech určovaly stejný právní řád bez ohledu na zemi soudu, který se sporem zabývá.
- (7) Věcná působnost a ustanovení tohoto nařízení by měly být v souladu s nařízením Rady (ES) č. 44/2001 ze dne 22. prosince 2000 o příslušnosti a uznávání a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech⁽³⁾ („Brusel I“), s Římskou úmluvou o právu rozhodném pro smluvní závazkové vztahy⁽⁴⁾ („Římská úmluva“) a s **budoucím nařízením o právu rozhodném pro smluvní závazkové vztahy („Řím I“)**.
- (8) Toto nařízení by se mělo použít bez ohledu na povahu soudu, který se sporem zabývá.
- (9) Nároky vyplývající ze zásady „acta iure imperii“ by měly zahrnovat i nároky vznesené vůči osobám jednajícím jménem státu a odpovědnost za jednání orgánů veřejné moci, včetně odpovědnosti osob pověřených výkonem veřejné moci. Tyto záležitosti by proto měly být vyloučeny z oblasti působnosti tohoto nařízení.
- (10) Rodinné vztahy by měly zahrnovat vztahy mezi předky a potomky, vztahy mezi manželi, jiné vztahy vzniklé v důsledku manželství a příbuzenské vztahy v boční linii. Odkaz v čl. 1 odst. 2 na vztahy s účinky srovnatelnými s manželstvím a jinými rodinnými vztahy je třeba vykládat v souladu s právem členského státu, jehož soud se sporem zabývá.
- (11) **Pravidla kolizních norem stanovená v tomto nařízení se týkají také mimosmluvních závazkových vztahů založených na objektivní odpovědnosti a harmonizovaná pravidla pro spojující prvky platí i pro působnost k protiprávním úkonům.**
- (12) Pojem mimosmluvního závazkového vztahu se v jednotlivých členských státech liší. Pro účely tohoto nařízení je proto pojem mimosmluvní závazkový vztah třeba vykládat jako samostatný právní pojem.
- (13) Jednotná pravidla, uplatňovaná nezávisle na právním řádu, který určují, mohou zabránit narušení hospodářské soutěže mezi stranami sporu v rámci Společenství.
- (14) **Před nutností předejít narušení hospodářské soutěže a zajistit právní jistotu musí mít přednost snaha rozhodovat v jednotlivých případech spravedlivě, a soudy proto musí mít možnost uplatnit vlastní uvážení.**

⁽¹⁾ Úř. věst. C 12, 15.1.2001, s. 1.

⁽²⁾ Úř. věst. C 53, 3.3.2005, s. 1.

⁽³⁾ Úř. věst. L 12, 16.1.2001, s. 1. Nařízení naposledy pozměněné a doplněné nařízením Komise (ES) č. 2245/2004 (Úř. věst. L 381, 28.12.2004, s. 10).

⁽⁴⁾ Úř. věst. C 27, 26.1.1998, s. 34.

Čtvrtek 18. ledna 2007

- (15) Zatímco zásada „lex loci delicti commissi“ je základním přístupem uplatňovaným pro mimosmluvní závazkové vztahy v téměř všech členských státech, její konkrétní uplatnění se v případě rozptýlení prvků daného případu do více zemí různí. Tento stav je zdrojem nejistoty co do rozhodného práva.
- (16) Jednotná pravidla by měla posílit předvídatelnost soudních rozhodnutí a zajistit přiměřenou rovnováhu mezi zájmy osoby, vůči které je vznášen nárok na náhradu škody, a zájmy poškozeného. Uplatnění právního řádu země, kde přímá škoda vznikla (zásada „lex loci damni“), vytváří spravedlivou rovnováhu mezi zájmy osoby, vůči které je vznášen nárok na náhradu škody, a zájmy poškozeného a také zohledňuje moderní přístup k občanskoprávní odpovědnosti a vývoj systémů objektivní odpovědnosti.
- (17) Určení rozhodného práva by se mělo řídit místem, kde škoda vznikla, bez ohledu na zemi nebo země, ve kterých by se mohly projevit nepřímé následky. V souladu s tím by se v případech škody na zdraví nebo na majetku měla za zemi, kde škoda vznikla, považovat země, v níž byla škoda na zdraví nebo na majetku způsobena.
- (18) Obecným pravidlem tohoto nařízení by měla být zásada „lex loci damni“, uvedená v čl. 4 odst. 1. Ustanovení čl. 4 odst. 2 by se mělo považovat za výjimku z tohoto obecného pravidla, která zavádí zvláštní vztah, mají-li strany obvyklé bydliště ve stejné zemi. Ustanovení čl. 4 odst. 3 je nutno vykládat jako „únikovou doložku“ vzhledem k čl. 4 odst. 1 a 2, vyplývá-li ze všech okolností daného případu, že je civilní delikt zjevně úžeji spojen s jinou zemí.
- (19) Pro zvláštní delikty, pro které obecné pravidlo nedovoluje dosáhnout přiměřené rovnováhy mezi zájmy zúčastněných subjektů, je vhodné zavést zvláštní pravidla.
- (20) Kolizní norma v oblasti odpovědnosti za škodu způsobenou vadou výrobku by měla splňovat cíle, jimiž jsou spravedlivé rozdělení rizik spojených s moderní společností špičkových technologií, ochrana zdraví spotřebitelů, podněcování inovace, zajištění nenarušené hospodářské soutěže a usnadnění obchodu. Vytvoření kaskádního systému spojujících prvků spolu s doložkou o předvídatelnosti představuje z hlediska těchto cílů vyvážené řešení. Prvním prvkem, který je třeba vzít v úvahu, je právo země, v níž měl poškozený v okamžiku vzniku škody obvyklé bydliště, byl-li výrobek v této zemi uveden na trh. Další prvky kaskády se použijí, pokud dotyčný výrobek nebyl v této zemi uveden na trh, aniž je dotčen čl. 4 odst. 2 a možnost zjevně užšího vztahu s jinou zemí.
- (21) V případě **nekalých obchodních praktik** by kolizní norma měla chránit soutěžitele, spotřebitele a veřejnost a zaručit řádné fungování tržního hospodářství. Tyto cíle obecně splňuje uplatnění práva země, **jejíž trh je nebo** pravděpodobně **bude narušen**.
- (22) Mimosmluvní závazkové vztahy, které vyplývají z omezení hospodářské soutěže by se měly vztahovat jak na porušení vnitrostátního soutěžního práva, tak na porušení soutěžního práva Společenství. Rozhodným právem pro takové mimosmluvní závazkové vztahy by mělo být právo země, jejíž trh byl ovlivněn nebo pravděpodobně bude ovlivněn takovým omezením, za předpokladu, že tento účinek je přímý a závažný. Vznikla-li škoda ve více zemích, mělo by se právo kterékoli z nich použít pouze v rozsahu škody, která vznikla v dané zemi.
- (23) Pro účely tohoto nařízení se pojem **nekalých obchodních praktik vztahuje na** zákaz dohod mezi podniky, rozhodnutí sdružení podniků a jednání ve vzájemné shodě, které by mohly ovlivnit obchod mezi členskými státy a jejichž cílem nebo důsledkem je zamezení hospodářské soutěži v členském státě nebo na vnitřním trhu, její omezení nebo narušení, jakož i zákaz zneužití dominantního postavení v členském státě nebo na vnitřním trhu, **a to v souladu s ustanoveními článku 81 a 82 Smlouvy**.

Čtvrtek 18. ledna 2007

- (24) **„Ekologické škody“ by se měly vztahovat na škody na chráněných druzích a na přírodních biotopech, na škody na vodách a škody na půdě, jak jsou definovány v článku 2 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/35/ES ze dne 21. dubna 2004 o odpovědnosti za životní prostředí v souvislosti s prevencí a nápravou škod na životním prostředí⁽¹⁾.**
- (25) Pokud jde o škody na životním prostředí, odůvodňuje článek 174 Smlouvy, který usiluje o vysokou úroveň ochrany, založenou na zásadě obezřetnosti a prevence, na zásadě přednosti nápravných opatření u zdroje a na zásadě „znečišťovatel platí“, plně užití zásady diskriminace ve prospěch poškozeného. Otázka okamžiku, ve kterém si může osoba uplatňující nárok na náhradu škody zvolit rozhodné právo, by se měla řídit právem soudu členského státu, u něhož je nárok uplatňován.
- (26) Pokud jde o porušování práv duševního vlastnictví, měla by se zachovat obecně uznávaná zásada „lex loci protectionis“. Pro účely tohoto nařízení se by se pojem práv duševního vlastnictví měl vykládat tak, že zahrnuje například autorské právo a práva související, zvláštní právo na ochranu databází a práva průmyslového vlastnictví.
- (27) Přesný význam pojmu protestní akce v kolektivním vyjednávání, jako je stávka nebo výluka, se v jednotlivých členských státech liší a je upraven vnitrostátními předpisy každého členského státu. Toto nařízení proto vychází z obecné zásady, že rozhodným právem by mělo být právo státu, ve kterém se protestní akce v kolektivním vyjednávání uskutečnila, s cílem chránit práva a povinnosti zaměstnanců a zaměstnavatelů.
- (28) Zvláštním pravidlem o protestní akci v kolektivním vyjednávání v článku 9 nejsou dotčeny podmínky týkající se uskutečnění takové akce v souladu s vnitrostátním právem a není jím dotčeno právní postavení odborů nebo organizací zastupujících zaměstnance, jak je upravuje právo členských států.
- (29) **Pokud jde o narušení soukromí nebo osobnostních práv, toto nařízení nebrání členským státům v uplatňování jejich ústavních předpisů týkajících se svobody tisku a svobody projevu v médiích. Za zemi, v níž dochází nebo pravděpodobně dojde k nejpodstatnější části či částem ztráty či škody, by měla být považována země, pro niž je zveřejněný materiál nebo vysílání především určeno, nebo, pokud není možno stanovit, pro kterou zemi je zveřejněný materiál nebo vysílání především určeno, země, v níž je prováděn redakční dohled a právo této země by mělo být právem rozhodným. Země, pro niž je zveřejněný materiál nebo vysílání určeno, by se měla určit zejména prostřednictvím jazyka takového materiálu nebo vysílání nebo prostřednictvím podílu tržby nebo velikosti publika v dané zemi na celkovém objemu tržby nebo na celkové velikosti publika, nebo kombinací těchto faktorů. Podobně by se mělo uvažovat v případě materiálů zveřejněných na internetu a jiných elektronických sítích.**
- (30) Zvláštní pravidla by měla být stanovena pro případy vzniku škody jiným způsobem než z civilního deliktu, jako je bezdůvodné obohacení, jednatelství bez příkazu nebo předsmluvní odpovědnost (culpa in contrahendo).
- (31) Předsmluvní odpovědnost je pro účely tohoto nařízení samostatným pojmem a nemusí být nutně vykládána ve smyslu, jaký má ve vnitrostátním právu. Měla by zahrnovat porušení povinnosti podat pravdivé informace a selhání jednání o uzavření smlouvy. Článek 12 pokrývá pouze mimosmluvní závazkové vztahy, jež jsou přímo spojeny s jednáními, která předcházejí uzavření smlouvy. To znamená, že pokud během sjednávání smlouvy dojde ke škodě na zdraví, měl by se použít článek 4 nebo jiná příslušná ustanovení tohoto nařízení.
- (32) V zájmu respektování vůle stran a posílení právní jistoty by strany měly mít možnost výslovné volby rozhodného práva pro mimosmluvní závazkové vztahy. Slabší strany by měly být chráněny tím, že možnost volby bude podléhat určitým podmínkám. **Dále je nutno respektovat vůli stran tam, kde rozhodné právo k otázce trestného činu nebo deliktu může soud přiměřeně dovodit.**

⁽¹⁾ Úř. věst. L 143, 30.4.2004, s. 56. Směrnice ve znění směrnice 2006/21/ES (Úř. věst. L 102, 11.4.2006, s. 15).

Čtvrtek 18. ledna 2007

- (33) Z důvodu veřejného zájmu mohou soudy členských států za výjimečných okolností použít výhradu veřejného pořádku a imperativní ustanovení.
- (34) *Je vhodné jasně stanovit, že by příslušný soud měl při stanovování výše náhrady škod v případech újmy na zdraví uplatnit zásadu navrácení do původního stavu a současně by měl brát zřetel na momentální situaci v zemi obvyklého bydliště poškozeného. To by mělo zahrnovat zejména skutečné náklady na následnou péči a lékařskou pomoc.*
- (35) *Jakákoli strana ve sporu uplatňující nárok nebo protinárok u vnitrostátního soudu nebo tribunálu, který spadá do působnosti tohoto nařízení, může zvažovat jakékoli otázky týkající se rozhodného práva, jež se objevily v souladu s jeho nárokem nebo protinárokem, a podle toho případně oznámí soudu nebo tribunálu nebo jakýmkoli jiným stranám právní předpis nebo předpisy, o kterých strana ve sporu tvrdí, že platí pro veškeré nebo některé části jejího nároku.*
- (36) K dosažení přiměřené rovnováhy mezi stranami by měla být pokud možno brána v úvahu pravidla bezpečnosti a chování platná v zemi, ve které došlo k jednání způsobujícímu škodu, a to i v případě, kdy se mimosmluvní závazkový vztah řídí právem jiné země. Pojem „pravidla bezpečnosti a chování“ by měl být vykládán jako zahrnující veškeré právní předpisy související s bezpečností a chováním, včetně například pravidel bezpečnosti silničního provozu v případě dopravní nehody.
- (37) *Tak jako v Římské úmluvě platí zásada „iura novit curia“. Soud by měl z vlastního podnětu určit cizí právo. Pro účely určování cizího práva by mělo být stranám umožněno soudu napomáhat a soud by měl mít možnost strany také vyzvat ke nápomoci.*
- (38) Je třeba zabránit stavu, kdy jsou kolizní normy rozptýlené do více nástrojů a kdy jsou mezi nimi rozdíly. Toto nařízení však nevylučuje možnost začlenit kolizní normy pro mimosmluvní závazkové vztahy do právních předpisů Společenství týkající se konkrétních otázek.
- Tímto nařízením by nemělo být dotčeno používání jiných nástrojů obsahujících ustanovení, jejichž účelem je přispět k řádnému fungování vnitřního trhu, pokud nemohou být použity ve spojení s právem určeným podle pravidel tohoto nařízení.
- (39) Dodržování mezinárodních závazků členských států znamená, že tímto nařízením by neměly být dotčeny mezinárodní úmluvy, jejichž stranou je jeden nebo více členských států ke dni přijetí tohoto nařízení. S cílem zlepšit přístupnost platných pravidel by Komise měla v Úředním věstníku Evropské unie zveřejnit seznam příslušných úmluv na základě informací poskytnutých členskými státy.
- (40) Komise předloží Evropskému parlamentu a Radě návrh týkající se postupů a podmínek, podle nichž by členské státy byly oprávněny v jednotlivých a výjimečných případech vlastním jménem sjednávat a uzavírat dohody se třetími zeměmi týkající se odpovědných oblastí a obsahující ustanovení o právu rozhodném pro mimosmluvní závazkové vztahy.
- (41) Jelikož cíle tohoto nařízení nemůže být uspokojivě dosaženo na úrovni členských států, a proto jej může být z důvodu rozsahu a účinků tohoto nařízení lépe dosaženo na úrovni Společenství, může Společenství přijmout opatření v souladu se zásadou subsidiarity stanovenou v článku 5 Smlouvy. V souladu se zásadou proporcionality stanovenou v uvedeném článku nepřekračuje toto nařízení rámec toho, co je nezbytné pro dosažení tohoto cíle.
- (42) V souladu s článkem 3 Protokolu o postavení Spojeného království a Irska, připojeného ke Smlouvě o Evropské unii a Smlouvě o založení Evropského společenství, oznámily Spojené království a Irsko své přání účastnit se přijímání a používání tohoto nařízení.

Čtvrtek 18. ledna 2007

- (43) V souladu s články 1 a 2 Protokolu o postavení Dánska, připojeného ke Smlouvě o Evropské unii a Smlouvě o založení Evropského společenství, se Dánsko neúčastní přijímání tohoto nařízení, a proto pro ně není závazné ani použitelné,

PŘIJALY TOTO NAŘÍZENÍ:

Kapitola I

Oblast působnosti

Článek 1

Věcná působnost

1. Toto nařízení se vztahuje na mimosmluvní závazkové vztahy občanského a obchodního práva v případě kolize právních řádů. Nevztahuje se zejména na věci daňové, celní či správní ani na odpovědnost státu za jednání a opomenutí při výkonu státní moci („acta iure imperii“).
2. Z oblasti působnosti tohoto nařízení se vyjímají:
 - a) mimosmluvní závazkové vztahy, které vyplývají z rodinných vztahů a vztahů považovaných rozhodným právem za vztahy se srovnatelnými účinky, včetně vyživovací povinnosti;
 - b) mimosmluvní závazkové vztahy, které vyplývají z majetkových vztahů mezi manželi nebo mezi osobami ve vztazích považovaných rozhodným právem za vztahy s účinkem srovnatelným s manželstvím a ze závětí a dědění;
 - c) mimosmluvní závazkové vztahy, které vyplývají ze směnek cizích a vlastních, šeků a jiných převoditelných cenných papírů v rozsahu, v jakém závazky z těchto převoditelných cenných papírů vyplývají z jejich převoditelnosti;
 - d) mimosmluvní závazkové vztahy, které vyplývají z práva obchodních společností a jiných zapsaných nebo nezapsaných právnických osob a týkají se například vzniku, zápisem nebo jinak, způsobilosti k právům a právním úkonům, vnitřního uspořádání nebo rušení obchodních společností a jiných zapsaných nebo nezapsaných právnických osob, osobní odpovědnosti vedoucích osob a členů za závazky obchodní společnosti nebo právnické osoby a osobní odpovědnost auditorů vůči obchodní společnosti nebo jejím členům za zákonný audit účetních dokladů;
 - e) mimosmluvní závazkové vztahy, které vyplývají ze vztahů mezi zakladateli, správci a oprávněnými osobami dobrovolně vytvořeného trustu;
 - f) mimosmluvní závazkové vztahy, které vznikají v souvislosti se škodou z jaderné **události**.
3. **Toto** nařízení se nevztahuje na dokazování a soudní řízení s výhradou **článků 21, 22 a 23**.
4. Pro účely tohoto nařízení se „členským státem“ rozumí jakýkoli členský stát kromě Dánska.

Článek 2

Mimosmluvní závazkové vztahy

1. Pro účely tohoto nařízení zahrnuje škoda jakékoli následky civilního deliktu, bezdůvodného obohacení, jednatelství bez příkazu nebo předsmmluvního jednání.
2. Toto nařízení se vztahuje i na mimosmluvní závazkové vztahy, které pravděpodobně vzniknou.

Čtvrtek 18. ledna 2007

3. Každý odkaz v tomto nařízení na:
 - a) skutečnost, jež vedla ke vzniku škody, zahrnuje i skutečnosti, které pravděpodobně povedou ke vzniku škody; a
 - b) škodu zahrnuje škodu, která pravděpodobně vznikne.

Článek 3

Univerzální použitelnost

Právo určené na základě tohoto nařízení se použije bez ohledu na to, zda je právem některého z členských států.

Kapitola II

Civilní delikty

Článek 4

Obecné pravidlo

1. Nestanoví-li toto nařízení jinak, je rozhodným právem pro mimosmluvní závazkové vztahy, které vznikají z civilních deliktů, právo země, kde škoda vznikla, bez ohledu na to, ve které zemi došlo ke skutečnosti, jež vedla ke vzniku škody, a bez ohledu na to, ve které zemi nebo kterých zemích se projevily nepřímé následky této skutečnosti.
2. Mají-li však osoba, vůči které je vznášen nárok na náhradu škody, a poškozený v okamžiku vzniku škody obvyklé bydliště ve stejné zemi, použije se právo této země.
3. Vyplývá-li ze všech okolností případu, že je civilní delikt zjevně úžeji spojen s jinou zemí, než je země uvedená v odstavci 1 nebo 2, použije se právo této jiné země. Zjevně užší vztah k jiné zemi by mohl být založen zejména na již existujícím vztahu mezi stranami, jakým může být například smlouva, který úzce souvisí s daným civilním deliktem.

Článek 5

Odpovědnost za škodu způsobenou vadou výrobku

1. Aniž je dotčen čl. 4 odst. 2, je rozhodným právem pro mimosmluvní závazkové vztahy, které vznikají ze škody způsobené vadou výrobku:
 - a) právo země, v níž měl poškozený v okamžiku vzniku škody obvyklé bydliště, byl-li výrobek v této zemi uveden na trh;
 - b) není-li podmínka uvedená v písmenu a) splněna, právo země, ve které byl výrobek pořízen, byl-li výrobek v této zemi uveden na trh;
 - c) není-li splněna žádná z podmínek uvedených v písmenech a) a b), právo země, kde škoda vznikla, byl-li výrobek v této zemi uveden na trh.

Rozhodným právem je však právo země, ve které má osoba, vůči které je uplatňován nárok na náhradu škody, obvyklé bydliště, pokud tato osoba nemohla přiměřeně předvídat uvedení daného výrobku nebo stejného typu výrobku na trh v zemi, jejíž rozhodného práva by se použilo na základě písmene a), b) nebo c).

2. Vyplývá-li ze všech okolností případu, že je civilní delikt zjevně úžeji spojen s jinou zemí, než je země uvedená v odstavci 1, použije se právo této jiné země. Zjevně užší vztah k jiné zemi by mohl být založen zejména na již existujícím vztahu mezi stranami, jakým může být například smlouva, který úzce souvisí s daným civilním **deliktem**.

Čtvrtek 18. ledna 2007

Článek 6**Škoda na životním prostředí**

Rozhodným právem pro mimosmluvní závazkové vztahy, které vznikají ze škody na životním prostředí nebo škody na zdraví nebo na majetku v důsledku takové škody, je právo určené podle čl. 4 odst. 1, pokud si osoba, která uplatňuje nárok na náhradu škody, nezvolí za rozhodné právo pro svůj nárok právo země, kde došlo ke skutečnosti, jež vedla ke vzniku škody.

Článek 7**Narušení soukromí nebo osobnostních práv**

1. Rozhodným právem pro mimosmluvní závazkové vztahy vyplývající z porušení soukromí či osobnostních práv je právo země, v níž dochází nebo pravděpodobně dojde k nejpodstatnější části či částem ztráty či škody.

Tam, kde je narušení způsobeno zveřejněním tiskoviny nebo vysíláním, se za zemi, v níž dochází nebo pravděpodobně dojde k nejpodstatnější části či částem ztráty či škody, považuje země, pro níž je zveřejněný materiál nebo vysílání především určeno, nebo, pokud není možno stanovit, pro kterou zemi je tiskovina nebo vysílání především určeno, mělo by být rozhodným právem země, v níž je prováděn redakční dohled a právo této země by mělo být právem rozhodným. Země, pro níž je zveřejněný materiál nebo vysílání určeno, se určí zejména prostřednictvím jazyka takového materiálu nebo vysílání nebo prostřednictvím podílu tržby nebo velikosti publika v dané zemi na celkovém objemu tržby nebo na celkové velikosti publika, nebo kombinací těchto faktorů.

Toto ustanovení platí obdobně pro materiály zveřejňované na internetu a jiných elektronických sítích.

2. Pro právo na odpověď či obdobná opatření a na jakákoli preventivní opatření nebo soudní zákazy vydavatelů či provozovatelů vysílání v souvislosti s obsahem publikovaných či vysílaných materiálů je rozhodné právo země, v níž má vydavatel nebo provozovatel vysílání obvyklé sídlo.

3. Odstavec 2 platí také pro narušení soukromí nebo osobnostních práv, které vzniklo v důsledku zpracování osobních údajů.

Článek 8**Porušení práv duševního vlastnictví**

1. Rozhodným právem pro mimosmluvní závazkové vztahy, které vznikají z porušení práva duševního vlastnictví, je právo země, pro kterou je uplatňována ochrana těchto práv.

2. Rozhodným právem pro mimosmluvní závazkové vztahy, které vznikají z porušení jednotného práva duševního vlastnictví Společenství, je v otázkách neupravených příslušným aktem Společenství právo země, ve které k tomuto porušení došlo.

3. Rozhodné právo určené podle tohoto článku nelze vyloučit dohodou podle článku 14.

Článek 9**Protestní akce v kolektivním vyjednávání**

Aniž je dotčen čl. 4 odst. 2, je rozhodným právem pro mimosmluvní závazkové vztahy, pokud jde o odpovědnost osoby v postavení zaměstnance nebo zaměstnavatele nebo organizací zastupujících jejich profesní zájmy za škody způsobené trvalou nebo uskutečnou protestní akcí v kolektivním vyjednávání, právo země, ve které akce byla nebo má být uskutečněna.

Čtvrtek 18. ledna 2007

Kapitola III**Bezdůvodné obohacení, jednatelství bez příkazu a předsmulvná odpovědnost****Článek 10****Bezdůvodné obohacení**

1. Souvisí-li mimosmluvní závazkový vztah, který vzniká z bezdůvodného obohacení, včetně úhrady neexistujícího dluhu, s již existujícím vztahem mezi stranami, jako například smluvním vztahem nebo vztahem vyplývajícím z civilního deliktu, který úzce souvisí s tímto bezdůvodným obohacením, je rozhodným právem právo, kterým se řídí uvedený existující vztah.
2. Nemůže-li být rozhodné právo určeno na základě odstavce 1 a strany mají v okamžiku, kdy došlo ke skutečnosti, jež vedla k bezdůvodnému obohacení, obvyklé bydliště ve stejné zemi, použije se právo této země.
3. Nemůže-li být rozhodné právo určeno na základě odstavců 1 a 2, je jím právo země, kde k bezdůvodnému obohacení došlo.
4. Vyplývá-li ze všech okolností případu, že je mimosmluvní závazkový vztah, který vzniká z bezdůvodného obohacení, zjevně úžeji spojen s jinou zemí, než je země uvedená v odstavcích 1, 2 a 3, použije se právo této jiné země.

Článek 11**Jednatelství bez příkazu**

1. Souvisí-li mimosmluvní závazkový vztah, který vzniká z jednatelství bez příkazu, s již existujícím vztahem mezi stranami, jako například smluvním vztahem nebo vztahem vzniklým z civilního deliktu, který úzce souvisí s tímto mimosmluvním závazkovým vztahem, je rozhodným právem právo, kterým se řídí uvedený existující vztah.
2. Nemůže-li být rozhodné právo určeno na základě odstavce 1 a strany mají v okamžiku, kdy došlo ke skutečnosti, jež vedla ke vzniku škody, obvyklé bydliště ve stejné zemi, použije se právo této země.
3. Nemůže-li být rozhodné právo určeno na základě odstavců 1 a 2, je jím právo země, kde k jednatelství bez příkazu došlo.
4. Vyplývá-li ze všech okolností případu, že je mimosmluvní závazkový vztah, který vzniká z jednatelství bez příkazu, zjevně úžeji spojen s jinou zemí, než je země uvedená v odstavcích 1, 2 a 3, použije se právo této jiné země.

Článek 12**Předsmulvná odpovědnost**

1. Rozhodným právem pro mimosmluvní závazkové vztahy, které vznikají z předsmulvného jednání, je bez ohledu na to, zda došlo ke skutečnému uzavření smlouvy, právo, které se použije na smlouvu nebo které by se na ni použilo, kdyby byla uzavřena.
2. Nemůže-li být rozhodné právo určeno podle odstavce 1, je jím:
 - a) právo země, ve které škoda vznikla, bez ohledu na zemi, v níž došlo ke skutečnosti, jež vedla ke vzniku škody, a zemi nebo země, ve kterých nastaly nepřímé následky uvedené skutečnosti; nebo
 - b) mají-li strany obvyklé bydliště ve stejné zemi v okamžiku, kdy došlo ke skutečnosti, jež vedla ke vzniku škody, právo této země; nebo
 - c) vyplývá-li ze všech okolností případu, že je mimosmluvní závazkový vztah, který vzniká z předsmulvného jednání, zjevně úžeji spojen s jinou zemí, než je země uvedená v písmenech a) a b), právo této jiné země.

Čtvrtek 18. ledna 2007

Článek 13

Použitelnost článku 8

Pro účely této kapitoly se článek 8 použije na mimosmluvní závazkové vztahy, které vznikají z porušení práva duševního vlastnictví.

Kapitola IV**Volba práva**

Článek 14

Volba práva

1. Strany si mohou zvolit právo, kterým se bude řídit jejich mimosmluvní závazkový vztah:

a) dohodou, která byla uzavřena poté, co došlo ke skutečnosti, jež vedla ke vzniku škody;

nebo

b) dohodou, která byla svobodně sjednána před tím, než došlo ke skutečnosti, jež vedla ke vzniku škody, v případě, že všichni účastníci jednají v rámci své podnikatelské činnosti.

Tato volba musí být výslovně vyjádřena nebo musí s dostatečnou určitostí vyplývat z okolností případu a nejsou jí dotčena práva třetích osob.

2. V případě, že se v okamžiku, kdy došlo ke skutečnosti, jež vedla ke vzniku škody, nacházejí všechny prvky pro situaci významné v jiné zemi než v zemi, jejíž právo bylo zvoleno, není volbou práva, kterou strany učinily, dotčeno použití ustanovení práva této země, od nichž se nelze smluvně odchýlit.

3. V případě, že se v okamžiku, kdy došlo ke skutečnosti, jež vedla ke vzniku škody, nacházejí všechny prvky pro situaci významné v jednom nebo ve více členských státech, není volbou jiného rozhodného práva stranami než práva členského státu dotčeno použití těch ustanovení práva Společenství, případně v podobě, v jaké je provedeno v členském státě sídla soudu, od nichž se nelze smluvně odchýlit.

Kapitola V**Společná pravidla**

Článek 15

Působnost rozhodného práva

Rozhodným právem pro mimosmluvní závazkové vztahy podle tohoto nařízení se řídí zejména:

- a) základ a rozsah odpovědnosti, včetně určení osob, které mohou nést odpovědnost za své jednání;
- b) důvody pro vyloučení odpovědnosti, omezení odpovědnosti a rozdělení odpovědnosti;
- c) určení vzniku škody, její povahy a posouzení, nebo nárokovaného odškodnění;
- d) opatření, která může soud přijmout v rozsahu své pravomoci podle procesního práva, aby zabránil vzniku nebo trvání škody na zdraví nebo na majetku anebo aby zajistil náhradu této škody;
- e) otázka, může-li dojít k převodu práva na uplatnění nároku na náhradu škody nebo odškodnění, včetně dědění;

Čtvrtek 18. ledna 2007

- f) určení osob oprávněných k náhradě škody utrpěné jimi osobně;
- g) odpovědnost za jednání jiné osoby;
- h) způsob zániku závazku a pravidla o promlčení a prekluzi, včetně pravidel o počátku, přerušení a stavění běhu promlčecí doby nebo prekluzivních lhůt.

Článek 16

Imperativní ustanovení

Tímto nařízením není v žádném případě dotčeno použití imperativních ustanovení práva země, v níž má soud sídlo, bez ohledu na právo, které by se na mimosmluvní závazkový vztah jinak použilo.

Článek 17

Pravidla bezpečnosti a chování

Při posuzování chování osoby, vůči které je vznášen nárok na náhradu škody, je třeba přihlídnout, jako ke skutkové otázce a v náležitém rozsahu, k pravidlům bezpečnosti a chování platným v místě a v okamžiku, kdy došlo ke skutečnosti, jež vedla ke vzniku odpovědnosti.

Článek 18

Přímá žaloba proti pojistiteli odpovědné osoby

Poškozený může vznést svůj nárok přímo proti pojistiteli osoby povinné k nahrazení škody, stanoví-li to právo rozhodné pro daný mimosmluvní závazkový vztah nebo právo rozhodné pro danou pojistnou smlouvu.

Článek 19

Subrogace

Má-li určitá osoba („věřitel“) mimosmluvní nárok vůči jiné osobě („dlužníkovi“) a třetí osoba je povinna uspokojit věřitele nebo na základě této povinnosti věřitele uspokojila, určuje právo, kterým se řídí povinnost této třetí osoby, zda a v jakém rozsahu je třetí osoba oprávněna uplatnit vůči dlužníkovi práva, která měl vůči dlužníkovi věřitel podle práva rozhodného pro jejich vztah.

Článek 20

Společná odpovědnost

Uplatňuje-li věřitel nárok vůči více dlužníkům, kteří odpovídají za uspokojení téhož nároku, a jeden z dlužníků již nárok zcela nebo zčásti uspokojil, řídí se uplatnění nároku regresního postihu tohoto dlužníka vůči ostatním spoludlužníkům za poskytnuté plnění právem rozhodným pro mimosmluvní závazkový vztah tohoto dlužníka vůči věřiteli.

Článek 21

Formální platnost

Jednostranný právní úkon, který má vyvolat právní účinky a který se týká mimosmluvního závazkového vztahu, je formálně platným, splňuje-li formální náležitosti podle práva, kterým se řídí daný mimosmluvní závazkový vztah, nebo podle práva země, ve které byl učiněn.

Čtvrtek 18. ledna 2007

Článek 22**Náhrada škody**

Příslušný soud uplatní při stanovování náhrady škod v případech újmy na zdraví zásadu navrácení do původního stavu a současně zohlední momentální situaci v zemi obvyklého bydliště poškozeného.

Článek 23**Důkazní břemeno**

1. Právo rozhodné pro mimosmluvní závazkové vztahy podle tohoto nařízení se použije v rozsahu, v jakém pro mimosmluvní závazkové vztahy obsahuje pravidla pro použití právních domněnek nebo určení důkazního břemene.
2. Právní úkon může být prokázán jakýmkoli důkazním prostředkem přípustným podle práva země, v níž má soud sídlo, nebo některého z právních řádů uvedených v článku 21, podle kterého je právní úkon formálně platný, za předpokladu, že soud může tento důkaz provést.

Kapitola VI**Ostatní ustanovení****Článek 24****Obvyklé bydliště**

1. Pro účely tohoto nařízení se za obvyklé bydliště v případě společností a jiných zapsaných nebo nezapsaných právnických osob považuje místo jejich ústřední správy.

Dojde-li ke skutečnosti, jež vedla ke vzniku škody, nebo vznikne-li škoda v důsledku jednání pobočky, zastoupení nebo jiné provozovny, považuje se za obvyklé bydliště místo, ve kterém se nachází pobočka, zastoupení nebo jiná provozovna.

2. Pro účely tohoto nařízení je obvyklým bydlištěm fyzické osoby, která jedná při výkonu své podnikatelské činnosti, její hlavní místo podnikání.

Článek 25**Vyloučení zpětného a dalšího odkazu**

Použitím práva země určeným na základě tohoto nařízení se rozumí použití právních norem platných v této zemi, s výjimkou jejích norem mezinárodního práva soukromého.

Článek 26**Státy s více právními systémy**

1. Je-li některý stát složen z více územních jednotek, z nichž každá má vlastní právní normy upravující mimosmluvní závazkové vztahy, považuje se pro účely určení rozhodného práva podle tohoto nařízení každá územní jednotka za zemi.
2. Členský stát, v němž mají různé územní jednotky vlastní právní normy upravující mimosmluvní závazkové vztahy, není povinen uplatňovat toto nařízení při kolizi výhradně mezi právními řády těchto jednotek.

Čtvrtek 18. ledna 2007

Článek 27

Veřejný pořádek místa soudu

1. Použití některého ustanovení práva kterékoli země určeného na základě tohoto nařízení může být odmítnuto pouze v případě, že by bylo zjevně neslučitelné s veřejným pořádkem místa soudu.

2. **Dále může být jako porušení veřejného pořádku místa příslušného soudu posuzován případ, kdy by byla v důsledku uplatnění práva příslušného podle tohoto nařízení uložena nekompenzační náhrada škody, jako je exemplární náhrada škody či náhrada škody plnící represivní funkci.**

Článek 28

Vztah k ostatním ustanovením práva Společenství

Tímto nařízením není dotčeno použití **nebo přijetí** právních předpisů **orgánů Evropských společenství**, které:

- a) ve zvláštních případech stanoví kolizní normy pro mimosmluvní závazkové vztahy; **nebo**
- b) **určí předpisy platné bez ohledu na vnitrostátní právo, jímž se na základě tohoto nařízení řídí předmětné mimosmluvní závazkové vztahy; nebo**
- c) **vylučují uplatnění právních norem příslušného soudu nebo práva určeného tímto nařízením; nebo**
- d) **obsahují ustanovení na podporu řádného fungování vnitřního trhu, pokud nemohou být použita ve spojení s příslušnými normami mezinárodního práva soukromého.**

Článek 29

Vztah ke stávajícím mezinárodním úmluvám

1. Tímto nařízením není dotčeno použití mezinárodních úmluv, jejichž stranou je jeden nebo více členských států ke dni přijetí tohoto nařízení a které stanoví kolizní normy pro mimosmluvní závazkové vztahy.

2. Toto nařízení se však použije mezi členskými státy přednostně ve vztahu k úmluvám uzavřeným výlučně mezi dvěma a více členskými státy v rozsahu, ve kterém se týkají předmětu právní úpravy tohoto nařízení.

Kapitola VII

Závěrečná ustanovení

Článek 30

Seznam úmluv

1. Členské státy oznámí Komisi do ... (*) seznam úmluv uvedených v čl. 29 odst. 1. Po tomto dni oznámí členské státy Komisi veškerá vypovězení zmíněných úmluv.

(*) 12 měsíců pod dni přijetí tohoto nařízení.

Čtvrtek 18. ledna 2007

2. Komise zveřejní v Úředním věstníku Evropské unie do šesti měsíců po obdržení:
- i) seznam úmluv uvedený v odstavci 1;
 - ii) vypovězení uvedená v odstavci 1.

Článek 31

Přezkum

Komise do ... (*) předloží Evropskému parlamentu, Radě a Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru zprávu o uplatňování tohoto nařízení. V případě potřeby ke zprávě přiloží návrhy na jeho změny.

Při vypracovávání zprávy Komise věnuje zvláštní pozornost zejména důsledkům způsobu, jakým různé právní řády používají cizí právo, a problematice náhrady škody, včetně možnosti ukládat exemplární náhrady škody či škody plnící represivní funkci, uplatňované v některých státech.

Součástí zprávy musí být analýza rozsahu, v jakém soudy členských států v praxi používají cizí právo, včetně doporučení týkající se vhodnosti jednotného přístupu k používání cizího práva.

Komise předloží do ... (**) Evropskému parlamentu, Radě a Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru po rozsáhlé diskusi s dotčenými subjekty, včetně Haagské konference o mezinárodním právu soukromém, zprávu o situaci v oblasti práva rozhodného pro dopravní nehody. Zpráva bude obsahovat rozsáhlé posouzení rozsahu tohoto jevu, problémů a také rozsáhlé hodnocení dopadů. V případě potřeby budou ve zprávě návrhy na úpravu tohoto nařízení nebo přijetí zvláštních právních předpisů.

Článek 32

Časová působnost

Toto nařízení se použije pro skutečnosti, jež vedou ke vzniku škody, ke kterým dojde po vstupu tohoto nařízení v platnost.

Článek 33

Den použitelnosti

Toto nařízení se použije ode dne ... (***), s výjimkou článku 30, který se použije ode dne ... (**).

Toto nařízení je závazné v celém rozsahu a přímo použitelné v členských státech v souladu se Smlouvou o založení Evropského společenství.

V ... dne ...

Za Evropský parlament
předseda

Za Radu
předseda nebo předsedkyně

(*) Čtyři roky po vstupu tohoto nařízení v platnost.

(**) 12 měsíců po dni přijetí tohoto nařízení.

(***) 18 měsíců po dni přijetí tohoto nařízení.